



ΕΤΟΣ 51ον

16 Νοεμβρίου 2003

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 46 (2633)

Η ΑΚΟΗ ΘΥΡΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

*«Ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοή διὰ
ρήματος Θεοῦ»*

Όλοι γνωρίζουμε την αξία του «καλοῦ λόγου», την ευεργετική επίδραση που ἔχει στὸν κάθε ἄνθρωπο ξεχωριστά, ἀλλὰ καὶ στὶς μικρές καὶ μεγάλες κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων. Βέβαια, λόγω τῶν διαφορετικῶν προϋποθέσεων καὶ ἐπιδιώξεων που ἔχουμε ὁ καθένας μας, ἀντιλαμβανόμαστε πολλὲς φορές διαφορετικὰ τὸ περιεχόμενο κάθε λόγου που ἀκούμε. Ἔτσι, εἶναι δυνατό ἕναν καλὸ λόγο νὰ τὸν αἰσθανθοῦμε ὡς ἐχθρικό ἢ βίαιο καὶ ἀντίστροφα ἕναν καταστροφικό λόγο, γιὰ μᾶς καὶ τὴν κοινωνία μας, νὰ τὸν δεχθοῦμε ὡς φιλικό καὶ ευεργετικό. Ὑπάρχουν ὅμως κάποια γενικά χαρακτηριστικά που περιγράφουν κάπως τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἐνέργεια τοῦ καλοῦ λόγου, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ τὴν κοινὴ δίψα τῶν ἀνθρώπων γιὰ εἰρήνη, ἀγάπη καὶ ἀλήθεια, ὥστε νὰ ἔχουμε κάποια σχετικὰ κριτήρια.

Ἄν προσπαθῶσουμε, λοιπόν, νὰ διερευνήσουμε περισσότερο τὸ περιεχόμενο καὶ τὶς ἐνέργειες τοῦ «καλοῦ λόγου», θὰ φθάσουμε στὴν περιγραφή τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου, τοῦ λόγου που εἶναι ἡ «καλὴ ἀγγελία» ὅτι ὁ θάνατος νικῆθηκε ἀπὸ τὸ Θεὸ που ἔγινε ἄνθρωπος· γιατί ὁ ἀληθινὸς Θεὸς δὲν εἶναι κάποιος «ἐπουράνιος δυνάστης», ἀλλὰ εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποῖα περιβάλλεται ὡς στολὴ τὸ φῶς τῆς ταπεινώσεως. Αὐτὴ ἡ «καλὴ ἀγγελία» γεννᾷ στοὺς ἀποδέκτες τῆς τὴν πίστη τῆς καρδιάς, ἡ ὁποῖα εἶναι ἡ ἀφ᾽ ἑαυτῆς τῆς «θεοποίησης τῶν γηγενῶν».

Ἐπίκληση καὶ κήρυγμα

Στὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα, τὸ ὁποῖο ὀρίσθηκε ἀπὸ τοὺς ἁγίους Πατέρες νὰ διαβάζεται στοὺς ἱεροὺς ναοὺς μὲ ἀφορμὴ τὴν ἑορτὴ τοῦ ἁγίου εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, ὁ ἀπ. Παῦλος ἐπισημαίνει τὴν ἀξία τοῦ λόγου γιὰ τὴ γέννηση μέσα μας τῆς πίστεως. Συμπερασματικὰ γράφει: « Ἔπειτα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοή διὰ ρήματος Θεοῦ». Πιο μπροστὰ συνέδεσε τὴν πίστη ὄλων τῶν ἀνθρώπων, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν φυλετικὴ ἢ θρησκευτικὴ καταγωγὴ τους, μὲ τὴν ἐπίκληση τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου, χρησιμοποιώντας ἕνα στίχο ἀπὸ τὸν προφῆτη Ἰωήλ· «Πᾶς γὰρ ὅς ἂν ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται» (Ἰωήλ 3,5). Στὴ συνέχεια διατυπώνοντας ἐρωτηματικὲς προτάσεις ἀπέδειξε τὴν ἀνάγκη που



Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Ρωμ. ι' 11- ια' 2)

Ἡ ἀποδοχή τοῦ Θεοῦ

Ἀδελφοί, λέγει ἡ Γραφή· «Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπὶ τῷ Θεῷ οὐ κατασχυνθήσεται». Οὐ γὰρ ἐστὶ διαστολή Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλληνος· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν· «Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται». Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; Πῶς δὲ πιστεύουσιν οὐ οὐκ ἤκουσαν; Πῶς δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος; Πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; Καθὼς γέγραπται· «Ὡς ὥραιοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ!». Ἄλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ· Ἡσαΐας γὰρ λέγει· «Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;». Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ. Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; Μενοῦνγε «εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν». Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἔγνω Ἰσραὴλ; Πρῶτος Μωϋσῆς λέγει· «Ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς». Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· «Εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσι». Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· «Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα». Λέγω οὖν, μὴ ἀπόστατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; Μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν. Οὐκ ἀπόστατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω.

ὑπάρχει γιὰ ἀπεσταλημένους ἀπὸ τοῦ Θεοῦ κήρυκες τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας. Συγκεκριμένα γράφει: «Πῶς ὁμως [οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες] θά ἐπικαλεστοῦν τὸν Κύριο, ἂν δέν Τόν πιστέψουν; Καί πῶς θά Τόν πιστέψουν, ἂν δέν ἔχουν ἀκούσει γι' Αὐτόν; Καί πῶς πάλι θ' ἀκούσουν γι' Αὐτόν, ἂν κάποιος δέν τοὺς Τόν κηρύξει; Καί πῶς πάλι θά ὑπάρξουν αὐτοὶ πού θά κηρύξουν, ἂν δέν ἀποσταλοῦν ἀπὸ τὸν Κύριο;». Γι' αὐτὸ εἶναι «ὥραιοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ». Οἱ «εὐαγγελιζόμενοι εἰρήνην» εἶναι οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους ἐπιθυμεῖ πολὺ ὁ Ἰαός, ὁ ὁποῖος βρίσκεται διασκορπισμένος, σάν κοπάδι χωρὶς ποιμένα, στό ἐπικίνδυνο πεδίο αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Κάποιοι ἐπιτήδειοι «εἰδήμονες» τὸν θέλουν νά εἶναι «ζαλισμένο κοπάδι», γιὰ νά καθοδηγεῖται εὐκόλῃ ἀπὸ αὐτούς. Ὁ Χριστὸς τὸν θέλει «ἠογικό ποιμνιο» μέ πνευματικὰ αἰσθητήρια γιὰ νά μπορεῖ νά διακρίνει τὴ φωνὴ τοῦ ἀληθινοῦ ποιμένα. Αὐτός ὁ Ἰαός, ἐπιθυμεῖ αὐτούς πού «εὐαγγελίζονται εἰρήνην, πού εὐαγγελίζονται τὰ ἀγαθὰ». Τέτοιοι εἶναι ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας. Τέτοιοι ἦταν κατὰ ἐξαιρετο τρόπο οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ εὐαγγελιστές, πρῶτος ἀπὸ τοὺς ὁποίους, μέσα στόν κανόνα τῆς Κ. Διαθήκης, εἶναι ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος. Ὁ λόγος του εἶναι ἀληθινός, εἰρηνοποιός, ἀνακαινιστικός, γιατί κατέγραψε μέ ἀνθρώπινες λέξεις τὰ «ῥήματα τῆς ζωῆς» πού ἄκουσε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ἀκοὴ καὶ τὸ θαῦμα

Ἀπὸ τὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα πρέπει νά ἐπισημανθεῖ ἡ ἐπιμονὴ τοῦ ἀπ. Παύλου στόν τονισμό τῆς σημασίας πού ἔχει ἡ λειτουργία τῆς ἀκοῆς γιὰ τὴ γένεση τῆς πίστεως, γεγονός πού δείχνει τὴν μεγάλη ἀξία πού ἔχει γιὰ τὴν ἐδραίωση τῆς Ἐκκλησίας ὁ

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἀδελφοί, λέγει ἡ Γραφή, «καθένας πού πιστεύει εἰς τόν Θεόν δέν θά ντροπιασθῆ». Δέν ὑπάρχει δηλαδή διάκρισις μεταξύ Ἰουδαίου καί Ἑλλήνου, διότι ὁ ἴδιος εἶναι Κύριος ὄλων, πλούσιος εἰς ὅλους πού τόν ἐπικαλοῦνται. Διότι «καθένας πού θά ἐπικαλεσθῆ τό ὄνομα τοῦ Κυρίου θά σωθῆ». Πῶς λοιπόν θά ἐπικαλεσθοῦν ἐκεῖνον, εἰς τόν ὁποῖον δέν ἐπίστεψαν; Καί πῶς θά πιστέψουν εἰς ἐκεῖνον διά τόν ὁποῖον δέν ἄκουσαν; Καί πῶς θά ἀκούσουν χωρίς νά κηρύττῃ κάποιος; Καί πῶς θά κηρύξουν ἐάν δέν ἀποσταλοῦν; Καθώς εἶναι γραμμένον, «Πόσον ὠραῖοι εἶναι οἱ πόδες ἐκείνων πού κηρύττουν τό χαρμόσυνον ἄγγελμα». Ἀλλά δέν ὑπῆκουσαν ὅλοι εἰς τό εὐαγγέλιον. Ὁ Ἡσαΐας λέγει, «Κύριε, ποιός ἐπίστεψε εἰς τό κήρυγμά μας;». Ἐπομένως **ἡ πίστις ἔρχεται ἀπό τήν ἀκοήν τοῦ κηρύγματος, καί τό κήρυγμα εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ**. Ἄλλ' ἐρωτῶ, μήπως δέν ἄκουσαν; Βεβαίως ἄκουσαν: «Ἡ φωνή τους διεδόθη εἰς ὄλην τήν γῆν καί τά λόγια τους εἰς τά πέρατα τῆς οἰκουμένης». Πάλιν ἐρωτῶ, μήπως ὁ Ἰσραήλ δέν ἐγνώρισε; Πρῶτος ὁ Μωϋσῆς λέγει: «Ἐγώ θά κεντήσω τήν ζήλοτυπίαν σας μέ ἔθνος πού δέν εἶναι ἔθνος καί θά σᾶς ἐξοργίσω μέ ἔθνος ἀνόητον». Ὁ Ἡσαΐας μάλιστα τολμά νά λέγῃ: «Εὐρέθηκα ἀπό ἐκείνους πού δέν μ' ἐζητοῦσαν, ἐφανερώθηκα εἰς ἐκείνους πού δέν ἐρωτοῦσαν γιά μένα». Εἰς δέ τούς Ἰσραηλίτας λέγει: «Ὅλην τήν ἡμέραν ἄπλωσα τά χέρια μου πρός λαόν πού εἶναι ἀπειθής καί ἀντιλέγει». Ἐρωτῶ λοιπόν: Μήπως ἀπέρριψε ὁ Θεός τόν λαόν του; Μή γένοιτο, διότι καί ἐγώ εἶμαι Ἰσραηλίτης, ἀπό τούς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ, ἀπό τήν φυλήν τοῦ Βενιαμίν. Δέν ἀπέρριψε ὁ Θεός τόν λαόν του, τόν ὁποῖον προεγνώρισε.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλη, Ἀρχιμ. Εὐ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀθιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

ἰλῶγος καί κατ' ἐπέκτασιν οἱ διδάσκαλοι καί οἱ εὐαγγελιστές.

Πολλοί ζητοῦν νά στηρίξουν τήν πίστη τους στά θαύματα, ὅπως οἱ Ἰουδαῖοι τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀπ. Παύλου. Ἡ πίστη ὅμως γεννιέται καί ἐδραιώνεται ἀπό τό ἰλῶγος, πού περνᾷ στό νοῦ μας μέσω τῆς ἀκοῆς. Αὐτό τονίζει ὁ ἀπ. Παῦλος. Ἐνας πού δέν πείθεται ἀπό τά «ρήματα τοῦ Θεοῦ», οὔτε ἀπό τά θαύματα ἀποκτᾷ τήν πίστη. Ἡ ἀναζήτηση μάλιστα τῶν θαυμάτων δέν ἀφήνει ὀρισμένους νά ζήσουν τήν πραγματική ζωή φωτισμένη ἀπό τό χαροποιό καί εἰρηνοποιό πνεῦμα τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Ζοῦν σέ μιά διαρκή ἀναζήτηση τοῦ μή πραγματικοῦ –τοῦ θαυμαστοῦ– μέ τό ὁποῖο νομίζουν ὅτι θά πειστοῦν γιά τήν ἀλήθεια πού συνέχει τόν σύμπαντα πραγματικό κόσμον.

Μιά σημαντική παρατήρηση στά παραπάνω εἶναι ὅτι μπορεῖ κανείς νά προσλάβει τό ἰλῶγος τῆς ἀλήθειας καί μέσα ἀπό τή σιωπηλή ἀνάγνωσι τῶν ἱερῶν κειμένων. Εἶναι δραστικότερος ὅμως ὁ ἰλῶγος ὅταν ἔρχεται στήν ἀκοή ἀπό τό στόμα φωτισμένου δασκάλου· ἀπό τό στόμα πνευματικοῦ πατέρα, ὁ ὁποῖος ἀκούει καθαρά μέσα του τό ἰλῶγος τοῦ Θεοῦ γιά τούς ἀνθρώπους πού τόν πλησιάζουν καί τόν ἀνακοινώνει μέ διάκριση σ' αὐτούς.

π. Θ.Α.Β.

16 Νοεμβρίου 2003: ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΜΑΤΘΑΙΟΥ († 60)
Ήχος: πλ. α΄ – Έωθινόν: ΙΑ΄ – Απόστολος: Ρωμ. ι΄ 11 - ια΄ 2 – Εὐαγγέλιον: Ματθ. θ΄ 9-13.

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 23 Νοεμβρίου, Θ΄ Λουκά.
Απόστολος: Έφεσ. β΄ 4-10 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιβ΄ 16-21.

Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Δεύτερη μακρά περίοδος νηστείας μετά τή Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι ἡ νηστεία τῶν Χριστουγέννων, γνωστή στή γλώσσα τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ μας καί ὡς *σαραντά(η)μερο*. Περιλαμβάνει καί αὐτή σαράντα ἡμέρες, ὅμως δέν ἔχει τήν αὐστηρότητα τῆς νηστείας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ἀρχίζει τήν 15η Νοεμβρίου καί λήγει τήν 24η Δεκεμβρίου.

Οἱ πρῶτες ἱστορικές μαρτυρίες, πού ἔχουμε γιά τή νηστεία πρό τῶν Χριστουγέννων, ἀνάγονται γιά τή Δύση στόν Ε΄ καί γιά τήν Ἀνατολή στόν ΣΤ΄ αἰώνα. Ἀπό τοὺς ἀνατολικούς συγγραφεῖς σ΄ αὐτήν ἀναφέρονται ὁ Ἀναστάσιος Σιναΐτης, ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Νικηφόρος ὁ Ὁμολογητής, ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, καθώς ἐπίσης καί ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Θεόδωρος Βαλσαμών.

Ἡ νηστεία στήν ἀρχή, καθώς φαίνεται, ἦταν μικρῆς διάρκειας. Ὁ Θεόδωρος Βαλσαμών, πού γράφει περί τόν ΙΒ΄ αἰώνα –καί κατά συνέπεια μᾶς πληροφορεῖ γιά τά ὅσα ἴσχυαν στήν ἐποχή του–, σαφῶς τήν ὀνομάζει «ἐπταήμερον». Ὅμως ὑπό τήν ἐπίδραση τῆς νηστείας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἐπεξετάθη καί αὐτή σέ σαράντα ἡμέρες, χωρίς ἐν τούτοις νά προσλάβει τήν αὐστηρότητα τῆς πρώτης.

Πῶς θά πρέπει νά τήν νηστεύουμε; Καθ΄ ὅλη τή διάρκεια τοῦ σαρανταήμερου δέν καταλύουμε κρέας, γαλακτερά καί αὐγά. Ἀντίθετα, ἐπιτρέπεται νά καταλύουμε ψάρι ὅλες τίς ἡμέρες –πλὴν, φυσικά, τῆς Τετάρτης καί τῆς Παρασκευῆς– ἀπό τήν ἀρχή μέχρι καί τήν 17η Δεκεμβρίου. Ψάρι καταλύουμε ἐπίσης καί κατά τήν ἑορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ὅποιαδήποτε ἡμέρα κι ἂν πέσει.

Ἀπό τήν 18η μέχρι καί τήν 24η Δεκεμβρίου, παραμονή τῆς ἑορτῆς, ἐπιτρέπεται ἡ κατάλυση οἴνου καί ἐλαίου μόνο –ἐκτός, βέβαια, τῶν ἡμερῶν Τετάρτης καί Παρασκευῆς πού θά παρεμβληθοῦν καί κατά τίς ὁποῖες τηροῦμε ἀνέλαινη νηστεία. Ἐπίσης μέ ξηροφαγία θά πρέπει νά νηστεύουμε τήν πρώτη ἡμέρα τῆς νηστείας, 15η Νοεμβρίου, καθώς καί τήν παραμονή τῆς ἑορτῆς, ἐκτός βέβαια κι ἂν πέσουν Σάββατο ἢ Κυριακή.

(Ἀπό τό βιβλίον τῶν Ἐκδόσεων μας: *Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ*)

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καί ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τό κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στόν Ἱ. Ναό Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγείται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, στήν ὁποία περιστασιακῶς θά χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καί θά ὀμιλεῖ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καί ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἱεραίου 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διευθυντής, τηλ. 210.7272.388. Ὑπό τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ΄ ὅλο τόν κόσμο ἴντερνετ: <http://www.apostoliki-diakonia.gr>
